

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

§ 489

Lielähti-Ylöjärvi -raitiotien hankesuunnitelman tavoitteiden, vertailuasetelman ja vaikutustenarviointien periaatteet ja raitainfran kustannusjakopiste

TRE:5282/08.01.01/2024

Valmistelija / lisätiedot:
Nurminen Mikko

Valmistelijan yhteystiedot

Johtaja Mikko Nurminen, puh. 040 801 2665, etunimi.sukunimi@tampere.fi ja kehitysjohtaja Ville-Mikael Tuominen, puh. 050 343 0700, etunimi.sukunimi@tampereenraitiotie.fi

Lisätietoja päätöksestä

Lakiasiaintoiminnan johtaja Laura Klami, puh. 040 543 2285, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Yli-Rajala Juha, Konsernijohtaja

Päätösehdotus

Ratahaaran toteuttamisen tavoitteet, hankesuunnitelman laatimisen tavoitteet, vertailuasetelman ja vaikutusten arvioinnin periaatteet hyväksytään liitteen 1 mukaisesti.

Lielähti-Ylöjärvi -raitiotien raitainfrastruktuurin rakentamisen ja ylläpidon kustannusjakopiste tehtävässä hankesuunnitelmassa on Tampereen ja Ylöjärven kaupunkien kesken Lielahden säilytysvarikolle johtavan raiteen Tampereen keskustan puoleinen erkanemiskohta linjaraitteesta.

Kokouskäsitely

Kaupunginhallitus myönsi läsnäolo- ja puheoikeuden johtaja Mikko Nurmiselle sekä Tampereen Raitiotie Oy:n toimitusjohtaja Pekka Sirviölle ja kehitysjohtaja Ville-Mikael Tuomiselle. He olivat asiantuntijoina läsnä kokouksessa asian käsittelyn aikana ja poistuivat ennen päätöksentekoa.

Minna Minkkinen poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn aikana.

Perustelut

Tampereen raitiotien liikennöinti Hiedanrannan kautta Lentävänniemeeseen alkoi 7.1.2025. Lielähti-Ylöjärvi -raitiotien toteuttamiseen on varauduttu toteuttamalla Lentävänniemen ratalinjan rakentamisen yhteydessä uuden ratahaaran mahdollistavat ratavaihteet valmiiksi Hiedanrannan keskusaukiolle, Nottbeckin aukiolle. Tampereen Raitian tulevien ratahaarojen toteutusjärjestystä ohjaavat Tampereen Raitiotie Oy:n osakassopimuksen aikataululiitteet, jotka on hyväksytty osakaskunnissa joulukuussa 2024 ja tammikuussa 2025. Tampereen kaupunginhallitus teki 9.12.2024 ja Ylöjärven kaupunginhallitus 16.12.2024 päätöksen Lielähti-Ylöjärvi -raitiotien hankesuunnitelmaan ryhtymisestä.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Lielähti-Ylöjärvi -raitiotien hankesuunnitelma pohjautuu Tampereen kaupunginhallituksen 6.2.2023 ja Ylöjärven kaupunginvaltuuston 12.2.2023 hyväksymään Lielähti-Ylöjärvi -raitiotien tarkentavaan yleissuunnitelmaan. Lielähti-Ylöjärvi -raitiotien hankesuunnitelmassa on tavoitteena tarkentaa raitiotien sijaintia, korkeusasemaa ja tilantarvetta katu ympäristössä ja suhteessa kiinteistöihin, asemakaavoitettaviin kortteleihin, kantatiehen 65 sekä pääraataan Helsinki-Tampere-Oulu. Hankesuunnitelmassa laaditaan raitiotieradan ja -pysäkkien aluevaraus suunnitelmat, alustavat katusuunnitelmat.

Hankesuunnitelma palvelee Tampereella ja Ylöjärvellä maankäytön, liikennejärjestelmän ja katujen sekä kunnallistekniikan suunnittelua ja rakentamista. Hankesuunnitelma tuottaa päätöksentekoa varten tietoa raitiotien vaikutuksista ja kannattavuudesta. Hankesuunnitelman perusteella Tampereen ja Ylöjärven kaupunginvaltuustot voivat tehdä päätöksen mahdolliseen raitiotien toteutussuunnitteluun ryhtymisestä. Toteutussuunnitteluvaiheen päätteeksi tehdään päätös mahdollisesta raitiotien rakentamisesta.

Kaupunginhallitukselle esitetään hyväksyttäväksi liitteen mukainen Lielähti-Ylöjärvi -raitiotien hankesuunnitelman 1. välipäätöksen aineisto, johon sisältyy raitiotien ratahaaran toteuttamisen tavoitteet, hankesuunnitelman laatimisen tavoitteet, vertailuasetelma ja vaikutusarviointien periaatteet sekä ratainfrastruktuurin rakentamisen ja kunnossapidon kaupunkien välisen kustannusjakopisteen periaate.

Tampereen ja Ylöjärven tavoitteet raitiotiejärjestelmälle perustuvat Tampereen kaupungin vuonna 2016 määrittelemiін ja hyväksymiін tavoitteisiin, ja niitä on tarkennettu syksyn 2025 aikana sekä Ylöjärven kaupungin johtoryhmässä että Lielähti-Ylöjärvi -raitiotien hankesuunnitelman ohjausryhmässä.

Hankesuunnitelmassa raitiotieinfran rakentamisen ja ylläpidon kustannukset määritetään jyvitetynä Tampereen kaupungin ja Ylöjärven kaupungin kustannusosuuksiin. Omistajakuntien välinen kustannusjakopiste määräytyy Tampereen Raitiotie Oy:n osakassopimuksen periaatteiden mukaisesti.

Osakassopimuksen liitteeseen 6.4 on kirjattu, että Tampereen Raitiotie Oy:n infravastikkeen infrakululajin jakoperuste omistajakuntien kesken määritetään hankesuunnitelmavaiheessa ja infrakululajin laskentojen teknisenä lähtökohtana on Tampereen alueen viimeinen pysäkki, viimeinen pysäkkivaraus tai kuntarajan läheisyydessä sijaitsevan varikon sisäänajon liittymäkohta, ei kuntaraja. Päätösesitys on, että Lielähti-Ylöjärvi -raitiotien infran rakentamisen ja ylläpidon kustannusjakopiste tehtävässä hankesuunnitelmassa on Tampereen ja Ylöjärven kaupunkien kesken Lielahden säilytysvarikolle johtavan raiteen Tampereen keskustan puoleinen erkanemiskohta linjaraiteesta.

Raitiotien toteutussisältöön ja kustannuksiin sisältyy olemassa olevan kunnallistekniikan ja katujärjestelyjen siirtäminen raitiotien tieltä uusiin

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

sijainteihin. Raitiotien valtionapukelpoiseen toteutussisältöön eivät sisälly mm. kunnallistekniikan putkikoon kapasiteetin kasvattaminen, kadulta puuttuvan jalankulku- ja pyörätieyhteyden toteuttaminen tai nykyisen leventäminen tai katualueen pintojen laatutason parantaminen. Tällaisten raitiotien rakentamisen yhteydessä toteutettavien nk. liittyvien hankkeiden kustannukset jakautuvat kuntien kesken samoilla periaatteilla, yleensä kuntarajalta, kuin yleensä katu- ja kunnallisteknisessä rakentamisessa. Hankesuunnitelmassa aluevaraussuunnitelmat, alustavat katusuunnitelmat, laaditaan koko katualueesta. Hankesuunnitelmassa eritellään aluevaraussuunnitelmien kartoilta raitiotien toteutussisältöön kuuluvat rakennusosat ja kaupunkien liittyvät hankkeet.

Tampereen Raitiotie Oy:n ja joukkoliikenneviranomaisen Nyssen keväällä 2025 teettämässä varikkoselvityksessä johtopäätöksenä on, että Pirkkala-Linnainmaa -raitiotien jälkeen toteutettavat uudet rataosuudet edellyttävät myös uuden raitiovaunujen säilytysvarikon toteuttamisen Tampereen raitiotiejärjestelmään. Lielähti-Ylöjärvi -raitiotien hankesuunnitelman kustannuslaskelmat ja vaikutusten arvioinnit perustuvat Tampereen Raitiotie Oy:n osakassopimuksen aikataululitteiden mukaiseen arvioon, jonka mukaan Pirkkala-Linnainmaa -raitiotien jälkeen seuraavana toteuttava uusi raitiotieyhteys on Lielähti-Ylöjärvi -ratahaara. Hankesuunnitelmassa lähtökohtaoleksena on, että uusi raitiovaunujen säilytysvarikko toteutetaan samaan aikaan Lielähti-Ylöjärvi -ratahaaran kanssa uuden rataosuuden varteen Lielahden Turvesuolle.

Päätettäväksi esitetään, että hankesuunnitelman vaikutustenarvioinnissa ja hankearvioinnissa vertaillaan raitiotietä (VE 1) bussilla liikennöitäviin vaihtoehtoihin (VE 0+a ja VE 0+b). Vaihtoehtoissa raitiotien tai bussien runkolinjan lisäksi matkustajia Ylöjärvellä palvelee myös muu Ylöjärven kaupungin sisäinen bussiliikenne.

Hankesuunnitelman hankevaihtoehdoksi esitetään:

- VE 1: Raitiotie toteutetaan kerralla rakentaen Tampereen Hiedanrannasta Nottbeckin aukiolta Ylöjärven Kuruntielle Leijapuiston päätepysäkille asti. Raitiotien liikennöinnin arvioitu aloittaminen on tammikuussa 2036. Liikennöinti tapahtuu Ylöjärven Leijapuistosta Tampereen keskusta-alueeseen vaihdottomasti 7,5 minuutin vuorovälillä. Liityntäbussiliikenne yhdistyy raitiotiejärjestelmään vaihtopysäkeillä, joista merkittävimpiä ratahaaralla ovat Leijapuiston, Soppeenmäen ja Hiedanrannan vaihtopysäkit.

Hankesuunnitelman vertailuvaihtoehdoksi esitetään vaihtoehtoja:

- VE 0+a: Bussien runkolinja liikennöi 7,5 minuutin vuorovälillä Ylöjärveltä Hiedanrannan vaihtopysäkillä, jossa on vaihto busseista raitiotieliikenteen jokaiseen vuoroon.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

- VE 0+b: Bussien runkolinja liikennöi 7,5 minuutin vuorovälillä Ylöjärveltä Tampereen keskustaan vaihdottomasti.

Tampereen kaupunkiseudun kunnissa on käynnissä erillisiä selvityksiä lähijunaliikenteen kehittämistä. Lähijunaseisakkeita, -kalustoa ja -liikennettä koskevat yksityiskohdat tarkentuvat vuoden 2026 alkupuolella. Ylöjärven lähijunaseisake sisältyy raitiotien hankesuunnitelman hankevaihtoehtoon ja kaikkiin vertailuvaihtoehtoihin yhtenä joukkoliikennemuotona, joka kulkisi Ylöjärven ja Tampereen keskustan välillä arviolta tunnin vuorovälillä.

Raitiotien hankevaihtoehdon vaikutuksia arvioidaan ja vertaillaan vertailuvaihtoehtoihin nähden raitiotien arvioidusta liikennöinnin avaushetkestä tammikuusta 2036 vuoteen 2050, kun raitiotiekäytävän maankäytön arvioidaan olevan pääosin toteutunut.

Tavoitteiden, vertailuasetelman ja vaikutusten arvioinnin periaatteiden hyväksymisen pohjalta laaditaan syksyn 2025 aikana kohdekohtaisia vaihtoehtovertailuja. Näitä käsitellään sidosryhmien kanssa kehittämistyöpajassa vuoden 2026 alussa. Kuntalaisille järjestetään mahdollisuus osallistua maastokävelyihin valituissa kohteissa keväällä 2026. Tämän jälkeen laaditaan aluevarausuunnitelmaluonnokset, jotka asetetaan kuntalaisten ja sidosryhmien kommentoitavaksi syksyllä 2026. Suunnitelmaluonnoksia esitellään yleisötilaisuuksissa ja samalla kuntalaisille avataan karttakysely.

Hankesuunnitelmasta pyydetään sidosryhmiltä lausunnot alkuvuonna 2027. Jotta osakassopimuksen mukainen ratahaaran toteuttamisen aikataulutavoite voisi toteutua, on tavoitteena, että valmista hankesuunnitelmaa käsitellään loppukevällä 2027 Tampereen ja Ylöjärven kaupunginhallituksissa ja -valtuustoissa, ja samalla tehdään päätös mahdollisesta raitiotien toteutussuunnitteluun ryhtymisestä. Lielähti-Ylöjärvi -raitiotien ratahaaran rakentamista koskeva päätöksenteko ajoittuisi loppuvuoteen 2031 ja rakentaminen voisi aikaisintaan alkaa vuonna 2032.

Tampereen kaupungin hallintosäännön (2.9.2025) 14.1 §:n 19. kohdan mukaan kaupunginhallituksen tehtävänä on ohjata strategista maankäytön suunnittelua ja 22. kohdan mukaan tehtävänä on ohjata maankäytön, asumisen, liikenteen ja palvelujen pitkän aikavälin toteutuksen ajoitusta ja investointien koordinoitua.

Tiedoksi

Mikko Nurminen, Jukka Lindfors, Mika Periviita, Elina Karppinen, Ari Vandell, Pekka Stenman, Susanna Virjo, Juha Kaivonen, Ylöjärven kaupunki, Tampereen Raitiotie Oy, Mari Ruissalo/Ylöjärven kaupunki, Ville-Mikael Tuominen/Tampereen Raitiotie Oy, Riikka Salli/Ramboll Finland Oy

Liitteet

1 Kh 24.11.2025 Lielähti-Ylöjärvi-raiotien hankesuunnitelman välitavoite 1 -aineisto

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Nähtävilläolo ja tiedoksianto asianosaiselle

Pöytäkirja yleisesti nähtäville 2.12.2025 www.tampere.fi.

Päätös annettu tiedoksi sähköpostilla 2.12.2025.

Asia liitteineen on katsottavissa kaupungin verkkosivuilla www.tampere.fi. Pyydettyessä ote toimitetaan liitteineen.

Tampere
02.12.2025

Leeni Herrala
Hallintosihteeri

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Muutoksenhakukielto

§489

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee:

-vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (KuntaL 136 §)

-virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista ja viranhaltija on jäsenenä viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa (KVhl 50 § 2 mom.)

-etuosto-oikeuden käyttämättä jättämistä (EtuostoL 22 §)